

Filago lutescens Jord. (Geel viltkruid) langs een zandweg in Oost-Brabant

Fons (A.) I. Reijerse* & Toon (A.) J. Verrijdt

*Correspondentie adres: Steenstraat 93, 5831 JD Boxmeer

Filago lutescens Jord. (Red-tipped Cudweed) in the eastern part of the province North-Brabant

Filago lutescens Jord. was found in the border of a reconstructed country-road in the East of the Netherlands. The species was recorded for the last time in 1935 near Nijmegen.

Eind juni 1999 trof laatstgenoemde van ons een tiental exemplaren ongewoon viltkruid nabij Stevensbeek (uurhok 46-53). De geelachtig viltige planten droegen enkele tot tientallen bloeistengels, uitstoelend opstijgend vanuit het centrum; enkele waren door konijnen ontworteld en half verdroogd.

Volgens de Heukels' Flora¹ werd de plant uitgesleuteld als *Filago lutescens* Jord. (Geel viltkruid). De vorm van de omwindselbladen (niet stomp) en stengelbladen (boven het midden het breedst) gaven alleen nog de keus tussen *Filago lutescens* en *Filago pyramidata*, een nauwverwante soort. Echter het geelviltige aspect, de omwindselbladen met rechte paarsachtige naald en het aantal stengelbladen die langer zijn dan de hoofdjes (maximaal 2) sloten *Filago pyramidata* naar onze mening uit.

De determinatie is bevestigd door het NHN-L. Het meest bepalende kenmerk hierbij vormde het aantal vrouwelijke bloemen in het centrale deel van de hoofdjes, zoals eerder opgenomen in een bijdrage over de *Filago vulgaris*-groep.² Voor *F. lutescens* bedraagt dit (6-)8-20(-23) en voor *F. pyramidata* (0-)4-7(-8). In 3 hoofdjes van dit materiaal werden resp. 14, 9 en 18 vrouwelijke bloemen aangetroffen en daarmee de plant als *F. lutescens* geïdentificeerd.

Filago lutescens heeft vooral een Midden-Europese verspreiding en bevindt zich aan de rand van het verspreidingsgebied.¹ Binnen Nederland werd de soort vroeger vooral gevonden in het Fluviaatiele district, voor het laatst in 1935 te Nijmegen.³ Er zijn geen oude waarnemingen rond de huidige vindplaats bekend.

De planten werden aangetroffen in een strook van een halve meter breed tussen een geasfalteerd fietspad en een landweg met matig zavelig zand met puin erdoor. Bij regen blijven de plassen lang staan. De weg loopt door een voedselarm dennenbos binnen een waterwingebied. In opdracht van de gemeente Boxmeer is de weg 2 jaar geleden door een aannemer uitgediept en van nieuw zand voorzien. De grond is afkomstig uit een depot met grond, waarvan de herkomst niet te achterhalen bleek.

Medio juli werd een proefvlak bekeken van 0,5 m bij 2,5 m, waarin 5 exemplaren *F. lutescens* stonden. De bedekking bedroeg ongeveer 50%, de vegetatie was laag, mogelijk door konijnenvraat. *Holcus mollis* en *Agrostis capillaris* waren prominent aanwezig, verder in lage aantallen: *Hypericum perforatum*, *Conyza cana-*

